

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2005-02-24

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, justitierådet Torgny Håstad och regeringsrådet Göran Schäder.

Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer

Enligt en lagrådsremiss den 10 februari 2005 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497),
2. lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Örjan Härneskog, biträdd av departementssekreteraren Tommy Larsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

Förslaget till lag om ändring i lönegarantilagen

1 §

I denna paragraf anges under punkterna 1 – 3 i vilka fall den svenska staten svarar för betalning av en arbetstagares lönefordran (lönegaranti). Enligt det remitterade förslaget skall svensk lönegaranti i viss omfattning gälla även hos en arbetsgivare som i ett annat EU-land eller annat land inom EES än Sverige är "insolvent enligt artikel 2.1" i EU:s lönegarantidirektiv (punkt 3). Ordvalet förklaras av ordaly-

delsen i direktivet. I vanlig mening är insolvens emellertid inte knuten till ett visst land utan till en person, som i förekommande fall är insolvent universellt. Också för att få bättre kongruens med punkterna 1 och 2 (konkurs och företagsrekonstruktion) vore det en fördel om det i punkt 3 i stället stod ”i ett annat land ... än Sverige är föremål för (alternativt: genomgår) sådant insolvensförfarande som avses i artikel 2.1 ...”.

Motsvarande ändring bör göras i 3 a, 21 och 21 a §§.

2 a §

I den nya paragrafens första stycke anges att i fall som avses i 1 § 3 betalning enligt garantin endast lämnas om arbetstagaren för arbetsgivarens räkning normalt utför eller utförde sitt arbete i Sverige. Enligt andra stycket lämnas inte betalning enligt garantin, om arbetsgivaren försatts i konkurs i Sverige och arbetstagaren normalt utför eller utförde sitt arbete för arbetsgivarens räkning i ett annat EU- eller EES-land.

Ordet ”normalt” svarar mot den engelska textens ”habitually” och den franska textens ”habituellement”. En arbetstagare kan emellertid normalt arbeta i flera länder, exempelvis om han är anställd inom transportbranschen. Syftet med bestämmelsen är att bestämma vilket enda land, av flera länder, som skall garantera lönen. Detta skulle bättre komma fram om ”normalt” byttes ut mot ”främst”.

I andra stycket nämns, som ovan angetts, bara konkurs i Sverige. Härav följer att, om arbetsgivaren är föremål för företagsrekonstruktion enligt lagen härom i Sverige, dennes anställda inte är avskurna från rätt till svensk lönegaranti. Skälet härtill är att företagsrekonstruktion – fastän den enligt 1 § 2 ger rätt till svensk lönegaranti – av

regeringen inte anses vara ett sådant insolvensförfarande som avses i lönegarantidirektivet (se avsnitt 6.1). Grunden för denna bedömning är, enligt vad som uppgetts vid föredragningen, inte att företagsrekonstruktion skulle sakna avvecklingssyfte utan att företagsrekonstruktion kan inledas redan när arbetsgivaren har betalningssvårigheter och således inte behöver vara insolvent.

Det är emellertid haltande att den svenska lönegarantin vid företagsrekonstruktion i Sverige skall omfatta inte bara alla anställda som arbetar främst i Sverige utan också alla anställda som arbetar främst i ett annat EU- eller EES-land samtidigt som den svenska lönegarantin sannolikt kommer att belastas med lönen till anställda som arbetar främst i Sverige när en företagsrekonstruktion äger rum i ett annat sådant land. Även om det i Sverige går att inleda företagsrekonstruktion utan att arbetsgivaren är insolvent, kommer detta praktiskt taget aldrig att äga rum. Tror arbetsgivaren att han klarar att betala sina skulder i den takt de förfaller, drar han sig med all säkerhet för att annonsera ekonomiska svårigheter genom en offentlig företagsrekonstruktion, särskilt som det är ytterst osannolikt att borgerärerna i detta läge skulle gå med på ett ackord. Sverige borde därför överväga att anmäla också företagsrekonstruktion enligt lagen därom till EU såsom ett insolvensförfarande enligt artikel 2.1. Sker detta, behöver företagsrekonstruktion beaktas också i 2 a § andra stycket och 21 a § andra stycket. Det kan rentav hävdas att tillsynsmyndigheten i Sverige bör vara beredd att enligt 21 a § andra stycket lämna upplysningar när arbetsgivaren genomgår svensk företagsrekonstruktion oavsett om Sverige anmält detta förfarande som ett förfarande enligt artikel 2.1 i direktivet, eftersom den anställda som arbetar främst utomlands kan vilja hävda att förfarandet faller under artikeln och därför vill få betalt ur lönegarantin i hemlandet.

21 §

Denna paragraf inleds med orden: "Om en arbetstagare vill göra gällande att garantin skall ersätta en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare". Vad som avses är att arbetstagaren vill att betalning skall lämnas enligt garantin, vilket också står i ett flertal andra paragrafer. Lagrådet förordar att paragrafen får inledas med orden: "Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare". Motsvarande ändring bör göras i den nya 21 a §.

Ikraftträdandebestämmelsen

Enligt den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen skall lagen träda i kraft den 7 oktober 2005 utan några övergångsbestämmelser. Det innebär att de nya reglerna blir tillämpliga också på insolvensförfaranden som inletts före ikraftträdandet. Av artikel 2.1 i ändringsdirektivet till 1980 års lönegarantidirektiv framgår emellertid att medlemsstaterna skall tillämpa de nationella bestämmelser som föranleds av ändringsdirektivet på alla former av "insolvens" som drabbar en arbetsgivare efter den dag då dessa bestämmelser har trätt i kraft. Lagrådet förordar mot denna bakgrund att ikraftträdandebestämmelsen kompletteras med orden "och tillämpas på insolvensförfaranden som inletts därefter".

Förslaget till lag om ändring i lagen om europabolag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

